

syndroom van Sjögren

Het syndroom van Sjögren is een chronische ontsteking van de traan- en speekselklieren. Ook in andere organen kunnen ontstekingen voorkomen. De oorzaak van de ziekte is niet bekend. Er wordt aangenomen dat de ontstekingen worden veroorzaakt door een reactie van het afweersysteem tegen het eigen lichaam. Het syndroom van Sjögren wordt daarom een auto-immuunziekte genoemd. Het syndroom is genoemd naar de Zweedse oogarts Henrik Sjögren.

Patiënten met het syndroom van Sjögren hebben vaak last van droge ogen door te weinig of afwijkend traanvocht en van droge-mond-klachten door te weinig speekselproductie. Andere vaak voorkomende klachten zijn gewrichtspijn, gewrichtsontsteking, spierpijn, vermoeidheid en een grieperig gevoel.

Het verloop van de ziekte kan per persoon sterk verschillen. Er zijn personen waarbij de ziekte weinig nadelige gevolgen heeft, maar meestal nemen de klachten in wisselende mate zeer hinderlijke of ernstig beperkende vormen aan. Een belangrijke complicatie is dat bij ongeveer 5% van de mensen met het syndroom van Sjögren een kwaadaardige afwijking, een zgn. non-Hodgkin lymfoom, ontstaat in voornamelijk de speeksel- en lymfeklieren. Verder kunnen ontstekingen van de bloedvaten en trombose soms een gevaarlijke gevolg van het syndroom van Sjögren zijn.

De diagnose wordt gesteld op basis van een combinatie van klachten, afwijking of functievermindering van de traan- en speekselklieren, bloedafwijkingen en uitsluiting van andere in aanmerking komende oorzaken. Gewoonlijk worden voor de diagnose drie oogtesten verricht en een stukje speekselklierweefsel onder de microscoop onderzocht. Bloedonderzoek is belangrijk om aanvullende steun voor de diagnose "syndroom van Sjögren" te vinden. Zo kan een oordeel worden gevormd over de ernst van de aandoening en kunnen andere ziekten worden uitgesloten.

Er bestaat geen speciale behandeling waardoor de ziekte verdwijnt. Toch kan met geneesmiddelen vaak een belangrijke verbeteringen worden bereikt van de klachten en afwijkingen. Helaas geldt dit niet voor alle patiënten. Ook kan waarschijnlijk door bepaalde geneesmiddelen de kans op kwaadaardige complicaties worden verkleind. Sommige producten, zoals bepaalde mondverzorgingsartikelen tegen een droge mond (xerostomie), kunnen aanvullende ondersteuning bieden.